

የአርባኛው ቁጥር ስውር ታሪክ - ሃያ አምስት

ሕዝቅኤል ቁጥር ስውር

Jeff Pippenger

2026-08-11

ከ“Testimonies” ውስጥ በሕዝቅኤል፣ በኢሳይያስ እና በዮሐንስ በመቅደሱ ውስጥ ከነበራቸው ተሞክሮ ጋር የተያያዙ የተለያዩ የእውነት መስመሮችን ከሚያቀርብ አንድ ክፍል ላይ ስመራ ቆይቻለሁ። በራዲዎ ምዕራፍ አንድ ውስጥ ዮሐንስ ከኋላው ያለውን ድምፅ ለማየት ተመለስ።

በጌታ ቀን በመንፈስ ነበርሁ፤ ከኋላም እንደ መለከት ያለ ታላቅ ድምፅ ሰማሁ፤ እርሱም፡- እኔ አልፋና አሜጋ ነኝ፤ ፊተኛውና ኋለኛው፤ የምታየውንም በመጽሐፍ ጻፍ፤ በእስያም ላሉት ሰባት ቤተ ክርስቲያናት ላክ፤ ለኤፌሶንና ለሰሞርና፤ ለጴርጋሞንና ለትያጥሮን፤ ለሰርዴስና ለፊላዴልፊያ፤ ለሎዶቅያም። ከእኔም ጋር የሚናገረውን ድምፅ ለማየት ዘወር አልሁ፤ ዘወር ስልም ሰባት የወርቅ መቅረዞችን አየሁ። ራዲዎ 1፡10-12።

ከፓጥሞስ ደሴት ጀምሮ እስከ ሰማያዊው መቅደስ ድረስ፣ ዮሐንስ የክርስቶስን ራዲዎ በሚያይበት ስፍራ፣ እህት ዋይት እንደምታሳውቀን ያ ራዲዎ ዳንኤል በመጽሐፉ በአሥረኛው ምዕራፍ ያየው ተመሳሳይ ራዲዎ ነው።

“በእነዚያ ቀኖች እኔ ዳንኤል ሦስት ሙሉ ሳምንት ሐዘን ላይ ነበርሁ። ጣፋጭ እንጀራ አልበላሁም፤ ሥጋም ሆነ ወይን ወደ አፌ አልገባም፤ ራሴንም ፈጽሞ አልቀባሁም።... ከዚያም ዓይኖቼን አነሣሁና ተመለከትሁ፤ እነሆም፤ በተልባ የተለበሰ አንድ ሰው፤ ወገጡም በኡፋዝ ጥሩ ወርቅ የታጠቀ። ሰውነቴም እንደ በረቂቅ ድንጋይ ነበረ፤ ፊቴም እንደ መብረቅ መልክ፤ ዓይኖቼም እንደ እሳት መብራቶች፤ ክንዶቼም እግሮቼም በተወለወለ ናስ ቀለም ያሉ ነበሩ፤ የቃሉም ድምፅ እንደ ብዙ ሕዝብ ድምፅ ነበረ’ (ዳንኤል 10:2-6)።”

“ይህ መግለጫ ክርስቶስ በጳጥሞስ ደሴት ላይ ለዮሐንስ በተገለጠለት ጊዜ የተሰጠውን መግለጫ ይመስላል። ከእግዚአብሔር ልጅ ያነሰ ማንነት የሌለው ራሱ ለዳንኤል ተገለጠ። ጌታችን በኋለኛው ዘመን የሚሆነውን ለዳንኤል ለማስተማር ከሌላ ሰማያዊ መልእክተኛ ጋር ይመጣል።” Sanctified Life, 49.

የመጀመሪያዎቹ ዘጠኝ ቁጥሮች የኢየሱስ ክርስቶስ ራዲዎ የሰው ልጅ የምሕረት ጊዜ ከመዘጋቱ በፊት እንዴት እንደሚገለጥ ያሳያሉ። ይህ ራዲዎ በእግዚአብሔር ለኢየሱስ ተሰጠ፤ እርሱም ለገብርኤል ሰጠው፤ ገብርኤልም ለዮሐንስ ሰጠው፤ ዮሐንስም መልእክቱን ለሰባቱ ቤተ ክርስቲያናት እንዲልክ ተልእኮ ተቀበለ። ኢሳይያስም በምዕራፍ ስድስት እንዲሁ ያለ ተልእኮ ተቀበለ፤ ሕዝቅኤልም በምዕራፎች ሁለትና ሦስት ያንኑ ትእዛዝ ተቀበለ። ዮሐንስ ተልእኮውን በሚቀበልበት ጊዜ እስረኛ ነው፤ ሕዝቅኤልና ዳንኤል በባቢሎን ምርኮኞች ናቸው፤ ኢሳይያስም በይሁዳ ክፉው ንጉሥ አካዝ ዘመን ውስጥ ይኖራል።

«በመንኮራኩሮች ውስጥ መንኮራኩሮች ነበሩ፤ አቀማመጣቸውም እጅግ ውስብስብ ስለነበረ በመጀመሪያ እይታ ለሕዝቅኤል ሁሉም በትርምስ ውስጥ ያሉ መሰሉት። ነገር ግን ሲንቀሳቀሱ በውብ ትክክለኛነትና በፍጹም መስማማት ነበር። ሰማያዊ ፍጡራን እነዚህን መንኮራኩሮች እየነዳላቸው ነበር፤ ከሁሉም በላይም በክብር በተሞላው የሰንገር ዙፋን ላይ ዘላለማዊው ተቀምጦ ነበር፤ በዙፋኑም ዙሪያ የጸጋና የፍቅር ምልክት የሆነው ቀስተ ደመና ከቦ ነበር። ሕዝቅኤል በዚያ ትዕይንት አስፈሪ ክብር ተሸንፎ በግንባሩ ወደቀ፤ በዚያን ጊዜም ተነሥቶ የእግዚአብሔርን ቃል እንዲሰማ የሚያዝዘው ድምፅ መጣለት። ከዚያም ለእስራኤል የማስጠንቀቂያ መልእክት ተሰጠው።» Testimonies, 751.

ይግሞም፤ “ማንን እልክ? ስለ እኛስ ማን ይሄዳል?” ሲል የጌታን ድምፅ ሰማሁ። እኔም፤ “እነሆ እኔ ነኝ፤ ላከኝ” አልሁ። ኢሳይያስ 6፡8።

“ይህ ራዕይ ሕዝቅኤል በአእምሮው ጨለማ በሆኑ የወደፊት ስጋቶች ተሞልቶ በነበረበት ጊዜ ተሰጠው። የአባቶቹን ምድር ባድማ ሆኖ ተመለከተ...”

«በእንዲሁም ሁኔታ፤ እግዚአብሔር ለተወደደው ዮሐንስ ለሚመጡት ዘመናት የቤተ ክርስቲያንን ታሪክ ሊገልጥለት ሲዘጋጅ፤ በመቅረዛቶች መካከል የሚመለለስ ‘የሰው ልጅ’ የሚመስል አንድ’ በመግለጥ የአዳኙ ለሕዝቡ ያለውን ፍላጎትና እንክብካቤ ማረጋገጫ ሰጠው፤ እነዚህም ሰባቱን አብያተ ክርስቲያናት ይወክሉ ነበር። ...»

«እነዚህ ትምህርቶች ለእኛ ጥቅም ናቸው። እምነታችንን በእግዚአብሔር ላይ ማጽናት ያስፈልገናል፤ ምክንያቱም በፊታችን የሰዎችን ነፍስ የሚፈትን ዘመን አለ። ...»

“እኛ በታላላቅና በክብር ክብደት ያላቸው ክስተቶች ደጃፍ ላይ ቆመናል። ትንቢት በፍጥነት እየተፈጸመ ነው። ጌታ በደጅ ላይ ነው። በቅርቡ ለሕያዋን ሁሉ እጅግ የሚያስደንቅ ፍላጎት ያለው ዘመን በፊታችን ሊከፈት ነው። ያለፉት ክርክሮች እንደገና ሊነሡ ናቸው፤ አዳዲስ ክርክሮችም ይነሡ። በዓለማችን ውስጥ ሊፈጸሙ ያሉት ትዕይንቶች እስካሁን እንኳ በሕልም አልታሰቡም። ሰይጣን በሰብዓዊ መሣሪያዎች አማካኝነት እየሠራ ነው። ሕገ መንግሥቱን ለመቀየርና የእሑድን መከበር የሚያስገድድ ሕግ ለማስፈጸም ጥረት የሚያደርጉ ሰዎች ውጤቱ ምን እንደሚሆን በጥቂቱም አያውቁም። ቀውስ ከእኛ ላይ እየደረሰ ነው።”

«ነገር ግን የእግዚአብሔር አገልጋዮች በዚህ ታላቅ አስቸኳይ ሁኔታ በራሳቸው ላይ እምነት ሊጣሉ አይገባቸውም። ለኢሳይያስ፤ ለሕዝቅኤል፤ እና ለዮሐንስ በተሰጡት ራእዮች ሰማይ ከምድር ላይ ከሚፈጸሙት ክስተቶች ጋር እንዴት በቅርብ እንደተያያዘ እና ለእርሱ ታማኝ ለሆኑት የእግዚአብሔር ጥንቃቄ ምንኛ ታላቅ እንደሆነ እናያለን። ዓለም ገዥ የሌላት አይደሉትም። የሚመጡት ክስተቶች ሥርዓተ-ነገር በጌታ እጅ ውስጥ ነው። የሰማይ ግርማ የአሕዛብን እድል ፈንታ እንዲሁም የቤተ ክርስቲያኑን ጉዳዮች በራሱ ኃላፊነት ስር አድርጎ ይዞአል። ...»

“በሕዝቅኤል ራዕይ ውስጥ እግዚአብሔር እጁን ከኪሩቤል ክንፎች በታች አኑሮ ነበር። ይህም ለአገልጋዮቹ ስኬትን የሚሰጣቸው መለኮታዊ ኃይል እንደሆነ ለማስተማር ነው። ዓመፃን ቢያስወግዱ በልብና በኑሮ ንጹሐን ቢሆኑም ከእነርሱ ጋር ይሠራል።”

“በሕያዋኑ ፍጥረታት መካከል እንደ መብረቅ ፍጥነት የሚያልፍ ያ ደማቅ ብርሃን ይህ ሥራ በመጨረሻ ወደ ፍጻሜው የሚገፋበትን ፍጥነት ያመለክታል። ...”

“ወንድሞች ሆይ፤ አሁን ለሐዘንና ለተስፋ መቁረጥ ጊዜ አይደለም፤ ለጥርጥርና ለእምነት ማጣት እጅ የምንሰጥበትም ጊዜ አይደለም። ክርስቶስ አሁን በዮሴፍ አዲስ መቃብር፤ በታላቅ ድንጋይ የተዘጋገና በሮማውያን ማኅተም የታተመ መድኃኒት አይደለም፤ እኛ የተነሣ መድኃኒት አለን። እርሱ ንጉሥ ነው፤ የሠራዊት ጌታ ነው፤ በኪሩቤል መካከል ይቀመጣል፤ እንዲሁም በአሕዛብ ግጭትና ውካታ መካከል ሕዝቡን እስካሁን ይጠብቃል። በሰማያት የሚገዛው እርሱ መድኃኒታችን ነው። ፈተና ሁሉን ይመዝናል። ማንኛውንም ነፍስ ሊፈትን የሚገባውን የእቶን እሳት ይመለከታል። የነገሥታት ምሽጎች በሚፈርሱበት ጊዜ፤ የእግዚአብሔር ቍጣ ፍላጻዎች የጠላቶቹን ልብ በሚወጉበት ጊዜ፤ ሕዝቡ በእጆቹ ውስጥ ይህንነት ያገኛል።” Testimonies, volume 5, 752–754.

አራት መጽሐፍ ቅዱሳዊ ምስክሮች የኢየሱስ ክርስቶስ ራዕይ መልእክት በመቅደስ ውስጥ በእነዚህ ነቢያት ልምምዶች የተመሰሉትን ሰዎች እንደሚሰጥ ያረጋግጣሉ። የተሾምንበትን መልእክት እንድናውጅ የምንቀበለው ወደ ሰማያዊው መቅደስ በምንገባበት ጊዜ ነው። “እያንዳንዱን ነፍስ” የሚፈትነው “የእቶን

እሳት” የሚልክያስ ምዕራፍ ሦስት እቶን ነው።

ነገር ግን በመምጣቱ ቀን ማን ሊቆም ይችላል? ሲገለጥስ ማን ይቆማል? እርሱ እንደ አንጥረኛ እሳት፣ እንደ አጣቢዎችም ሳሙና ነውና። ብርን እንደሚያነጥርና እንደሚያጠራ ሆኖ ይቀመጣል፤ የሌዊን ልጆች ያጠራል፤ እንደ ወርቅና እንደ ብርም ያነጥራቸዋል፤ ለእግዚአብሔርም በጽድቅ መሥዋዕት እንዲያቀርቡ። በዚያን ጊዜም የይሁዳና የኢየሩሳሌም መሥዋዕት እንደ ቀድሞው ዘመንና እንደ ቀደሙት ዓመታት ለእግዚአብሔር ደስ የሚያሰኝ ይሆናል። ሚልክያስ 3፡2-4።

እንደገና የሚያነጻው ሰው ብሩ የራሱን ፊት እስኪያንጸባርቅ ድረስ እጅግ ንጹሕ በሆነ ጊዜ ብሩ በእቶኑ ውስጥ ትክክለኛውን የጊዜ መጠን እንደቆየ ያውቃል። ስለ ብር በጥንት ዘመን ይህን የማጥራት ሂደት የሚመለከተው እውነታ፣ ዳንኤል በአሥረኛው ምዕራፍ ያየውን “marah” የተባለውን ምክንያታዊ ግሥ ጋር ይስማማል። በእነዚህ የመጨረሻ ዘመናት ጌታ ሕዝቡን ከመቶ አርባ አራት ሺህ ሰንደቅ ክፍል ለመሆን የሚመረጡትን ለመፈተን፣ ለማንጸት እና ለማጥራት ወደ መቅደሱ እየመራቸው ነው። በዚህ የጊዜ ወቅት፣ “ኃጢአትን ብናስወግድና በልብና በሕይወት ንጹሐን ብንሆን”፤ እርሱ “ከእኛ ጋር ይሠራል።” አንዳንዶች፣ እንደ ዳንኤል 10 ውስጥ ያሉት፣ ከዚያ ተማክሮ ይሸሻሉ፤ ነገር ግን በዳንኤል የተመሰሉት፣ የኢየሱስ ክርስቶስን መገለጥ የሚገልጽ ታላቁን የመስታወት ራእይ የሚያዩት፣ ኢሳይያስ እንደሚያሳይ ከመሠዊያው የተወሰደ ፍም ከንፈራቸውን ይነካል፤ እነርሱም ለከዳች ቤተ ክርስቲያን እና ከዚያም ለዓለም መልእክት ለመስጠት ይነጻሉ እና ይዘጋጃሉ።

መልእክቱ በመቅደሱ ውስጥ ላሉት ታማኝ ነፍሳት ይቀርባል። ዘሌዋውያን ሃያ ሦስት ከጳንጤቆስጤ ዘመን ጋር በሚስማማ መልኩ ሲጣጣም፣ በእጅግ ቅዱስ ስፍራ ያለውን የኪዳኑን ታቦት ለማንጸባረቅ የተዘጋጀ ነው። በእምነት የምዕራፉ መልእክቶች አወቃቀር፣ የእቶን ፈተናው እንደሚፈጸምባቸው በቅዱስ ታሪክ ውስጥ ሦስት የመንገድ ምልክቶችን ይለያል። በመለኮት ጥልቅ የሆነ — የሃያ ሦስተኛው ምዕራፍ ትንቢታዊ አወቃቀር የትንቢት ተማሪውን ሕዝቅኤልን በአንደኛው ምዕራፍ ቁጥር አንድ ውስጥ እንዲያገኝ ያስችለዋል።

እንዲሁም ሆነ፤ በሠላሳኛው ዓመት፣ በአራተኛው ወር፣ በወሩም በአምስተኛው ቀን፣ እኔ በከባር ወንዝ አጠገብ ከምርኮኞች መካከል ሳለሁ፣ ሰማያት ተከፈቱ፣ የእግዚአብሔርንም ራእዮች አየሁ። በወሩም በአምስተኛው ቀን፣ ይህም የንጉሥ ኢዮአኪን ምርኮ አምስተኛው ዓመት ነበር። ሕዝቅኤል 1፡1-2።

በአንድ መቶ አርባ አራቱ ሺህ መታተም ዘመን እንደ ካህን፣ ሕዝቅኤል በአሥራ ሰባተኛው የኢዮቤልዩ ዑደት ሠላሳኛው ዓመት ውስጥ ነው፤ ይህም በ587 ዓ.ዓ. በናቡከደነፆር ከተፈጸሙት በኢየሩሳሌም ላይ ከሆኑት ሦስት ከበባዎች ሦስተኛው ከበባ ከመድረሱ አምስት ዓመት በፊት ነው። በዚያ በቁጥሩ የተጠቀሰው ሠላሳኛው ዓመት ከብሉይ ኪዳን ታሪክ ታላቁ ተሐድሶ በኋላ ሠላሳ ዓመት ነው፤ እንዲሁም በአምስተኛው ዓመት አምስተኛው ቀን ነው። ስለዚህ ቁጥር አምስት በሕዝቅኤል ምስክርነት ላይ ተቀምጧል። በሁለቱ የመክፈቻ ቁጥሮች ውስጥ ሠላሳ አንድ ጊዜ ተለይቶ እንደተጠቀሰ እና ቁጥር አምስት ሦስት ጊዜ እንደተጠቀሰ እናገኛለን። ከጳንጤቆስጤ ዘመን ጋር በተጣጣመው የዘሌዋውያን ሃያ ሦስት አወቃቀር ውስጥ፣ በሠላሳ የተወከለው ሁለተኛው ፈተና እስከ መለከት በዓል ይደርሳል፤ አምስቱ ቀናት ወደ ክርስቶስ ዕርገት፣ ከዚያም አምስት ቀናት ወደ የኃጢአት ስርየት ቀን፣ ከዚያም አምስት ቀናት ወደ ምልክት መንገድ ይደርሳሉ፤ ይህም ሁለቱንም የፊተኛውን (ጳንጤቆስጤ) እና የኋለኛውን (ዳስ) ዝናብ ይወክላል። አወቃቀሩ ሠላሳን ከዚያም በኋላ ሦስት የአምስት ደረጃዎችን ያቀርባል። ሕዝቅኤል በመቅደስ ውስጥ ነው፤ የዘሌዋውያን ሃያ ሦስት አወቃቀርም ታቦቱ ነው።

ታሪኩ ሕዝቅኤል በዚያ ነጥብ ላይ ኢየሩሳሌም በመፍረሷ እንደተወከለው በቅርቡ የሚመጣውን የእሑድ ሕግ የሚያመለክት ምሳሌያዊ ከበባ ከሚፈጸምበት አምስት ዓመት በፊት እንዳለ ያረጋግጣል። ቁጥር ‘አምስት’ እንዲሁም ቁጥር ሠላሳ በዘሌዋውያን ሃያ ሦስት ንድፍ ውስጥ ዋና አካል ነው።

በእነዚህ ጽሑፎች ውስጥ፣ የምዕራፉ የመጀመሪያዎቹ ሃያ ሁለት ቁጥሮች ከመጨረሻዎቹ ሃያ ሁለት ቁጥሮች ጋር በሚዛመዱበት ጊዜ፣ ከዚያም እነዚያ ሁለቱ የሃያ ሁለት ቁጥሮች መስመሮች በአንድነት ከጴንጤቆስጤ ወቅት ጋር በሚዛመዱበት ጊዜ፣ የሦስት-ደረጃ የፈተና ሂደት፣ ይህም የሚልክያስ የእቶን እሳት መሆኑ፣ በግልጽ ተመልክቶ እንደሚታይ ተገልጿል። እነዚህ ሦስቱ ደረጃዎች በመጀመሪያውና በሦስተኛው ደረጃ ውስጥ አልፋና አሜጋ አላቸው፤ ይህም አንድ ደረጃን የሚወክሉ የአራት የመንገድ ምልክቶች ተከታታይ ስብስብ ነው።

ፋሲካ፣ ከዚያም የቂጣ ያልበካ በዓል፣ ከዚያም የገብስ የበኩራት መሥዋዕት፣ ከዚያም ወደ የቂጣ ያልበካ በዓል ፍጻሜ የሚደርሱ ‘አምስት’ ቀናት። እነዚህ አራት የመንገድ ምልክቶች የመጀመሪያውን ፈተና ይፈጥራሉ፤ ኢየሱስም መጨረሻውን ሁልጊዜ በመጀመሪያው ያመለክታል፤ ሦስተኛውም ፈተና እንዲሁ ከአራት የመንገድ ምልክቶች የተሠራ ነው። የመለከት በዓል፣ ከዚያም የክርስቶስ ዕርገት፣ ከዚያም የማስተስረያ ቀን፣ ከዚያም ከአምስት ቀናት በኋላ የጴንጤቆስጤና የዳስ በዓል ሁለቱም መድረስ። ጴንጤቆስጤ የቀደመው ዝናብ ምልክት ናት፤ የዳስ በዓልም የኋለኛው ዝናብ ምልክት ነው። በዘሌዋውያን ሃያ ሦስት አምሳል ውስጥ ጴንጤቆስጤና የዳስ በዓል ሁለቱም ይጣጣማሉ።

እንግዲህ የጽዮን ልጆች ሆይ፥ ደስ ይበላችሁ፤ በአምላካችሁም በእግዚአብሔር ሐሴት አድርጉ፤ እርሱ የቀደመውን ዝናብ በልክ ሰጥቶአችኋልና፤ ዝናቡንም፥ የቀደመውን ዝናብና የኋለኛውን ዝናብ በፊተኛው ወር ስለ እናንተ ያዘንብላችኋል። ኢዮኤል 2፡23።

የመጨረሻው የፈተናና የመንገድ ሂደት በዲሴምበር 31, 2023 ተጀመረ። የመጀመሪያው ፈተና መሠረታዊው ፈተና ነበር፤ ይህም ከዚህ ቀደም በጁላይ 18, 2020 በደረሰው ተስፋ መቁረጥ የተፈተነውን ቡድን በከፈለው “የሕዝብህ ዘራፊዎች” ውዝግብ የተመሰለ ነበር።

“በታሪክና በትንቢት ውስጥ የእግዚአብሔር ቃል በእውነትና በስህተት መካከል ረዥም ዘመን የቆየውን ግጭት ያሳያል። ያ ግጭት እስካሁንም በመቀጠል ላይ ነው። የነበሩት ነገሮች እንደገና ይደገማሉ። የድሮ ክርክሮች እንደገና ይነሣሉ፣ አዳዲስም ንድፈ ሐሳቦች ያለማቋረጥ ይፈጠራሉ። ነገር ግን የእግዚአብሔር ሕዝብ፣ በእምነታቸውና በትንቢት ፍጻሜ ውስጥ በመሳተፋቸው የመጀመሪያውን፣ የሁለተኛውን፣ እና የሶስተኛውን የመላእክት መልእክቶች በማወጅ ሥራ ውስጥ ክፍላቸውን የተወጡ፣ የሚቆሙበትን ስፍራ ያውቃሉ። ከጥሩ ወርቅ ይልቅ እጅግ የከበረ ልምምድ አላቸው። የመተማመናቸውን መጀመሪያ እስከ ፍጻሜ ጸንተው በመያዝ እንደ ዓለት ጽኑ ሆነው ሊቆሙ ይገባል።” Manuscript Releases, volume 1, 47.

በዘሌዋውያን ሃያ ሦስት ውስጥ የመጀመሪያው ፈተና በሦስት የተከተሉ ነገሮች ከዚያም ከአምስት ቀን በኋላ በቂጣ ያልበካ በዓል መጨረሻ የሚከተል ትንቢታዊ ጥምረት ይወከላል። ፋሲካ የመጀመሪያው ቀን ነበረ፤ የቂጣ ያልበካ በዓል ሁለተኛው ቀን ነበረ፤ የበኩራት መሥዋዕትም ሦስተኛው ቀን ነበረ። ከአምስት ቀን በኋላ የቂጣ ያልበካ በዓል ተፈጸመ። የመጀመሪያው ከሦስቱ ፈተናዎች ያለው ትንቢታዊ አወቃቀር በሦስተኛውና በመጨረሻው ፈተና ውስጥም ይወከላል። በዚያ ሦስተኛ የመለያ ምልክት ውስጥ፣ ከሦስት የመለያ ምልክቶች የተዋቀረ እና ከዚያም በአንድ የሚከተል፣ የመለከቶች በዓል የመጀመሪያው ቀን ነው፤ ከዚያም ከአምስት ቀን በኋላ የክርስቶስ እርገት ይመጣል፤ ከዚያም ከአምስት ቀን በኋላ የማስተስረይ ቀን ይከተላል፤ ከዚያም ከአምስት ቀን በኋላ ሁለቱም ጴንጤቆስጤ እና የዳስ በዓል በቅርቡ የሚመጣውን የእሑድ ሕግ ይወክላሉ፤ ይህም በሕዝቅኤል መጽሐፍ ውስጥ ኢየሩሳሌም መጥፋት ተብሎ ተወክሎአል።

በቂጣ ያለ እርሾ በዓል ፍጻሜና በመለከት በዓል መካከል ሠላሳ ቀናት አሉ፤ እነዚህም የካህን ምልክት መሆናቸውን ብቻ ሳይሆን፣ በመለኮታዊው ምሳሌ ውስጥ ከተወከሉት ሦስቱ ፈተናዎች ሁለተኛውን ፈተና ደግሞ ይወክላሉ።

የክርስቶስ ጥምቀት የፋሲካ፣ የቂጣ በእርሾ ያልተባካ፣ እና የመጀመሪያ ፍሬዎች ሦስቱን መለያ ምልክቶች ያሳያል፤ ምክንያቱም እነዚህ ሦስት መለያ ምልክቶች የክርስቶስን ሞት፣ ቀብር፣ እና ትንሣኤ ይወክላሉ። እነዚህ ሦስት እርምጃዎች ከአምስት ቀናት በኋላ ወደ አራተኛው እርምጃ ይከተላሉ፤ ይህም በቂጣ በእርሾ ያልተባካ በዓል ፍጻሜ የተወከለ ነው። ጥምቀቱ የሐንስ መሲሔን ባጠመቀበት ጊዜ እነዚህን ሦስት እርምጃዎች በአንድ አጭር ቅጽበት ያቀርባል። የጸደይ በዓላት እነዚህን ሦስት እርምጃዎች እያንዳንዳቸውን በአንድ ቀን ይለያያሉ፤ የመከር በዓላት ግን እነዚህን ሦስት እርምጃዎች በአምስት ቀናት ይለያያሉ።

እኛ የጸደይ በዓላትን የመጀመሪያ ፈተና ከሦስት የመንገድ ምልክቶች ጥምረት እንደሆነ፣ ከዚያም ከአምስት ቀናት በኋላ በአንድ የመንገድ ምልክት እንደሚከተል ስንተግብር፣ እንዲሁም የመኸር በዓላትን ከሦስት የመንገድ ምልክቶች እንደሆኑ እና ከአምስት ቀናት በኋላ በአንድ የመንገድ ምልክት እንደሚከተሉ ስንተግብር፣ አልፋዊ የመንገድ ምልክት ከሦስት ነጥቦች የተቋቋመ፣ ከዚያም አምስት ቀናት የሚከተሉት፣ ከዚያም ሠላሳ ቀናት የሚከተሉት፣ እና የመኸር በዓላት ሦስተኛ ፈተና እንደ ሦስት የተከተሉት በአምስት ቀናት የሚከተል የመንገድ ምልክት የሚቆምበት ትንቢታዊ መዋቅር ይመሠረታል—ይህ መዋቅር የመጀመሪያው ፈተና በጠቅላላ አምስት ቀናትን እንደሚሸፍን፣ ከዚያም ወደ ሦስተኛው የአምስት ቀናት የመንገድ ምልክት የሚደርስ የሠላሳ ቀናት ሁለተኛ ፈተና እንደሚከተለው ያሳያል። አምስት ሲደመር ሠላሳ፣ ከዚያም አምስት ሲደመር አርባ ይሆናል (5 + 30 + 5 = 40)።

የክርስቶስ ጥምቀት ወዲያውኑ በአርባ ቀናት ተከተለ፤ እነዚህም በሦስት ፈተናዎች ተደመደሙ። በዘሌዋውያን ሃያ ሦስት አወቃቀር ከጳንጤቆስጤ ወቅት ጋር በማያያዝ እጅግ የበለጠ ነገር ሊታወቅ ይችላል፤ ነገር ግን በሌላ ደረጃ ምዕራፉ በእጅግ ቅዱስ ስፍራ ውስጥ ያለውን ታቦት ይወክላል።

በዘሌዋውያን ሃያ ሦስት ውስጥ ያሉት የጸደይና የበልግ በዓላት በሁለት ሰንበታት መካከል ተቀምጠዋል። እነዚያ ሁለቱ ሰንበታት ሁለቱን የሚሸፍኑ ኪሩቤልን ይወክላሉ፣ እና ከዘሌዋውያን ሃያ ሦስት ጋር የተሰለፉት የጳንጤቆስጤ ዘመን የመንገድ ምልክቶች ታቦቱንና ሁለቱን የሚሸፍኑ ኪሩቤልን ይወክላሉ። ሕዝቅኤል በምዕራፍ አንድ ወደ መቅደሱ ተወስዶ ነው፤ ወደዚያም በተወሰደ ጊዜ፣ ኢየሩሳሌምን ወደ ጥፋትዋ የመራው ምሽግ ከመጣ አምስት ቀናት በፊት ላይ ይገኛል፤ ይህም በምሳሌ በቅርቡ የሚመጣውን የእሑድ ሕግ ያመለክታል። የእሑድ ሕጉ በዘሌዋውያን ሃያ ሦስት ውስጥ በጳንጤቆስጤና በዳስ በዓል ይወክላል። ሕዝቅኤል በሠላሳኛው ዓመት ነው፣ ሠላሳም የሚል ቁጥር የሚልክያስ ሦስትን የእቶን እሳት ከሚያቋቁሙት ሦስቱ ፈተናዎች ሁለተኛው የሆነውን ዘመን ይወክላል። ሁለተኛው ፈተና በሠላሳ ቀናት ይወክላል፣ እንዲሁም ሕዝቅኤል ታሪክ ጸሐፊዎች “የኢየሱስ ታላቁ ፋሲካ” ብለው እንደሚጠሩት ከጀመረው የአሥራ ሰባተኛው የኢየሱስ ዕድት ሠላሳኛው ዓመት ውስጥ እንዳለ። ሕዝቅኤል ለአሥራ ስምንት ወራት ከቆየው ምሽግ አምስት ዓመታት በፊት ነው፣ እናም እርሱ በቤተ መቅደሱ ውስጥ ነው፤ ይህም ቀሪዎቹን የሚያጠራና የሚያነጻው ከሦስቱ የመጨረሻ ፈተናዎች መካከል መካከለኛው ነው። ጴጥሮስም በቂሳርያ ፊልጶስ (ፓንዩም) ነበር፣ እርሱም ደግሞ በሦስት ፈተናዎች መካከል በመካከለኛው ላይ ነበር፤ ይህም በፓንዩም (ቂሳርያ ፊልጶስ)፣ በመለወጥ ተራራ፣ እና በመስቀል እንደተወከለው ነው።

በክ.በ. 592 ዓመት ሕዝቅኤል በተአምራዊ ሁኔታ “ድዳ” ሆነ፣ እግዚአብሔርም አፉን ሲከፍትለት ብቻ ይናገር ነበር። ይህ ሁኔታ እስከ ክ.በ. 585/6 ዓመት ድረስ፣ ማለትም ኢየሩሳሌም እስክትወድቅ ድረስ ቀጠለ። ከበባው በጀመረበት ቀን፣ “የዓይኖቹ ምሾት” በሞተችበት ጊዜ፣ እግዚአብሔር እንዲናገር አድርጎት ነበር፤ ነገር ግን የእስራኤል “የዓይኖቻቸው ምሾት” የሆነችው ኢየሩሳሌም እስክትወድቅ ድረስ በነፃነት እንዲናገር አልተፈቀደለትም። የኢየሩሳሌም ውድቀት በቅርቡ የሚመጣውን የእሑድ ሕግ ይወክላል፤ በዚያም የመጥምቁ የሐንስ አባት፣ በስምንተኛው የክፍል ተራ የነበረ ካህን፣ በቤተ መቅደስ ሲያገለግል ድዳ የተደረገው፣ ሕዝቅኤልም የነበረበት ስፍራ (በራእይ) በዚያው ሲሆን፣ እርሱ ደግሞ ለዘጠኝ ወራት ያህል ድዳ ሆኖ ነበር። የሐንስ ከተወለደ በኋላ በስምንተኛው ቀን፣ የሐንስ ሲገረዝ፣ እርሱ እንዲናገር ተፈቀደለት። ሁለት

ነቢያት በመቅደሱ ውስጥ ሳሉ ድዳ ሆኑ። በመቅደሱ ውስጥ ክርስቶስን እየተመለከተ ሳለ ድዳ የተደረገው ሦስተኛው ነቢይ ዳንኤል ነበር። በአሥረኛው ምዕራፍ፣ ዳንኤል በመቅደሱ ውስጥ ነው፤ ሶስት ጊዜ ከሚደረግለት ንክኪ ሁለተኛው ሲደርስበትም፣ ድዳ ይሆናል። በመካከለኛው ነጥብ ላይ ዳንኤል ድዳ ይሆናል።

እርሱም እነዚህን ቃላት በእኔ ላይ በተናገረ ጊዜ፣ ፊቴን ወደ ምድር አዘንብዬ ድምፅ አጣሁ። እነሆም፣ ከሰው ልጆች አምሳል የሚመስል አንድ ሰው ከንፈሮቹን ነካ፤ ከዚያም አፌን ከፍቼ ተናገርሁ፤ በፊቴም ለቆመው፡- ጌታዬ ሆይ፣ በራእዩ ምክንያት ሐዘኔ በላይ ተመልሶብኛል፤ ኃይልም ምንም አለስቀረሁም አልሁት። ዳንኤል 10፡15, 16።

መናገር

የ“መናገር” ምልክታዊነት በቅርቡ በሚመጣው የእሑድ ሕግ ጊዜ ይታያል፤ በዚያ ጊዜ ዩናይትድ ስቴትስ እንደ ዘንዶ ትናገራለች፣ የበለዓም አህያ ትናገራለች፣ የዕንባቆምም ራእይ ይናገራል እና አይዋሽም። በመቅደሱ ውስጥ ሳሉ ድምፅ አልባ የተደረጉት ሦስቱ ድምፅ አልባ ነቢያት በኢየሩሳሌም ጥፋት ጊዜ ይናገራሉ። ከዘካርያስም ጋር፣ የልጁ አዲስ ስም ትክክል መሆኑን ለመለየት ይናገራል፤ በዚህም አዲስ ስም የሚሰጣቸውን ፊላዴልፍያውያን ያመለክታል።

ድል ለሚነሣ እኔ በአምላኬ ቤተ መቅደስ ውስጥ ዓምድ አደርገዋለሁ፤ ከዚያም ወዲህ ከቶ አይወጣም፤ በእርሱም ላይ የአምላኬን ስም፣ እንዲሁም የአምላኬን ከተማ ስም፣ እርስዋም ከአምላኬ ዘንድ ከሰማይ የምትወርድ አዲሲቱ ኢየሩሳሌም ናት፤ ደግሞም አዲሱን ስሜን በእርሱ ላይ እጽፋለሁ። ራእይ 3፡12።

ዘካርያስ የዮሐንስን አዲስ የቤተሰብ ስም ይጽፍ ዘንድ ጽላት ተሰጠው።

እናም በስምንተኛው ቀን ሕፃኑን ሊገርዙት መጡ፤ በአባቱም ስም ዘካርያስ ብለው ሊጠሩት ነበር። እናቱ ግን መልሳ እንዲህ አለች፤ አይሆንም፤ ዮሐንስ ይባላል እንጂ። እነርሱም እርስዋን፡- በዘመዶችሽ መካከል በዚህ ስም የሚጠሩ አንድ ስንኳ የለም አሉአት። ለአባቱም ምን ሊጠሩ እንደሚወድድ በምልክት ጠየቁት። እርሱም ጽላት ለምኖ ዮሐንስ ስሙ ነው ብሎ ጻፈ። ሁሉም ተደነቁ። ወዲያውኑም አፋ ተከፈተ፣ ምላሱም ተፈታ፣ ተናገረም እግዚአብሔርንም አመሰግነ። ሉቃስ 1፡59-64።

የዮሐንስ አዲስ ስም ከፊላዴልፊያ ቤተ ክርስቲያን ጋር ይጣጣማል፤ የዘካርያስም ስም ደግሞ በሦስተኛው መልአክ መልአክት ላይ በዘካርያስ አለማመን እንደተወከለችው ከላኦዲቅያ ጋር ይጣጣማል። ነቢያት ሁሉ ለኋለኛው ዘመን ይናገራሉ፤ ኋለኛው ዘመንም የሦስተኛው መልአክ ታሪክ ነው። ስለዚህ መልአክቱን ያመጣው መልአክ ሦስተኛው መልአክ መሆን አለበት። ዘካርያስ ጌታ የላኦዲቅያን ሰባተኛ ቀን አድሼንቲስት ቤተ ክርስቲያን እንደሚያልፋት ለማስተዋል እምቢ አለ። በእነዚህ ነቢያት ውስጥ ስለ ድምፅ መመለስ የሚነገር ነገር ገና ብዙ አለ፤ ነገር ግን ወደ ኢየሱስ ትንቢታዊ መስመር መረዳት መቀጠል እንችላለን።

የኢየሱስ መንኲራኩር

በ622 ዓ.ዓ በኢየሱስ ፋሲካ የጀመረውን አሥራ ሰባተኛውን የኢየሴልዩ ዑደት አድርገን ተመልክተናል፤ ነገር ግን የኢየሱስ መስመር ከ622 ዓ.ዓ እጅግ ቀደም ብሎ ይጀምራል። ሳኦልን እንደ እስራኤል የመጀመሪያ ንጉሥ ወደ ዙፋን ያመጣው የእስራኤል ዓመፅ፣ ንጉሥ ሳኦል የሚገዛባቸውን አርባ ዓመታት አመለከተ፤ ከዚያም ንጉሥ ዳዊት የሚገዛባቸው አርባ ዓመታት ተከተሉ፤ ከዚያም ሰሎሞን የሚገዛባቸው አርባ ዓመታት ተከተሉ። ነቢዩ ሳሙኤልን እጅግ ያስቈጣው እግዚአብሔርን መቃወም በ1097 ዓ.ዓ ተከሰተ፤ እናም አይሁድ “ከቄሣር በቀር ንጉሥ የለንም” ብለው በመናገራቸው በመስቀል ላይ የተፈጸመውን የዓመፅ ትንቢታዊ መስመር ይጀምራል።

እነርሱ ግን፡ “አስወግደው፤ አስወግደው፤ ስቀሉት” ብለው ጮኹ። ዲላጦስም፡ “ንጉሣችሁን ልስቀል?” አላቸው። ሊቃነ ካህናቱም፡ “ከቄሣር በቀር ንጉሥ የለንም” ብለው መለሱ። ዮሐንስ 19፡15።

በ1097 ዓ.ዓ. ጀምሮ፤ እስከ ሰሎሞን በ977 ዓ.ዓ. እስኪሞት ድረስ ሦስት ነገሥታት እያንዳንዳቸው ለአርባ ዓመት ይነግሡ ነበር፤ ከዚያም መንግሥቱ ወደ ሰሜንና ወደ ደቡብ ተከፈለ።

ከዚያም ንጉሥን ፈለጉ፤ እግዚአብሔርም ከብንያም ነገድ የሆነውን የቂስን ልጅ ሳኦል ለአርባ ዓመት ሰጣቸው። ሐዋርያት ሥራ 13፡21።

ዳዊት መንገሥ በጀመረ ጊዜ ሠላሳ ዓመት ዕድሜ ነበረው፤ አርባ ዓመትም ነገሠ። በኬብሮን በይሁዳ ላይ ሰባት ዓመትና ስድስት ወር ነገሠ፤ በኢየሩሳሌምም በእስራኤልና በይሁዳ ሁሉ ላይ ሠላሳ ሦስት ዓመት ነገሠ። 2 ሳሙኤል 2፡4, 5።

የሰሎሞን ንግሥና በ971 ዓ.ዓ. ተጀመረ፤ የቤተ መቅደሱም መሠረት በሰሎሞን አራተኛ ዓመት (967 ዓ.ዓ.) ተጣለ። ሥራው ሰባት ዓመት ቆየ (1 ነገሥት 6፡37-38)፤ ቤተ መቅደሱም በሰሎሞን አሥራ አንደኛ ዓመት በስምንተኛው ወር ተጠናቀቀ። መደበኛው መቀደስ በሰባተኛው ወር (በኤታኒም ወር) በዳስ በዓል ጊዜ ተካሄደ (1 ነገሥት 8፤ 2 ዜና መዋዕል 5-7)። ነገሥታቱ፤ ቤተ መቅደሱ እና ሕዝቡ እያንዳንዳቸው በታሪክ ውስጥ ከነገሥታቱ ወይም ከቤተ መቅደሱ ወይም ከሕዝቡ ጋር በተያያዘ ትንቢታዊ ዘመንን በግልጽ የሚያመለክት አራት መቶ ዘጠና ዓመት ዘመን ይወከላሉ።

ዳንኤል በ607 ዓ.ዓ. በምርኮ ተወሰደ፤ ምንም እንኳን አብዛኞቹ የመጽሐፍ ቅዱስ የዘመን ተመናጋሪዎች 605 ዓ.ዓ.ን ይለያሉ። ታሪካዊው መዝገብ ከትንቢታዊው ምስክርነት ጋር መስማማት ይገባዋል፤ እንዲሁም በ1097 ዓ.ዓ. በንጉሥ ምሽት የሚጀምረው የታሪክ መስመር ላይ በታሪካዊ ሁኔታ የተመለከቱት ክስተቶች ምልክታዊ ትርጉም፤ 607 ዓ.ዓ. ትክክለኛው አተገባበር እንደሆነ በብዙ ትንቢታዊ ምስክሮች ላይ ያስገድዳል፤ 605 ዓ.ዓ. ሳይሆን። 607 ዓ.ዓ. በነገሥታት መስመር ውስጥ የአራት መቶ ዘጠና ዓመታትን ፍጻሜ ይመለከታል፤ ነገር ግን በዚያው መስመር ውስጥ ከሚከሰቱት ሦስቱ ዋነኛ የሰባ ዓመታት ውክልናዎች አንዱን ደግሞ ይጀምራል። 607 ዓ.ዓ. በ677 ዓ.ዓ. በምናሴ ምርኮ መውሰድ የጀመሩትን ሰባ ዓመታት ፍጻሜ ይመለከታል። የአራት መቶ ዘጠና ዓመታት ምልክት የመጀመሪያው ውክልና (በመስመሩ ውስጥ ሦስት ምስክሮች ያሉት) ከሦስቱ የሰባ ዓመታት ምስክሮች አንዱ በሚያበቃበት እና ሌላው የሰባ ዓመታት ምስክር በሚጀምርበት ቦታ ይጠናቀቃል፤ የሂሳብ አወቃቀፍም ዳንኤል በ605 ዓ.ዓ. በምርኮ ተወሰደ የሚለው ሐሳብ ቢኖርም 607 ዓ.ዓ.ን እንደሚመሰክር ያሳያል።

በ1097 ዓ.ዓ.በ. እስከ 607 ዓ.ዓ.በ. ከነገሥታቱ ጋር የተያያዘውን 490 ዓመታት የያዘው መስመር ውስጥ፤ ከሰሎሞን ቤተ መቅደስ መቀደስ ጀምሮ እስከ ከስደት በኋላ በ516 ዓ.ዓ.በ. በዘሩባቤል የተቀደሰው ቤተ መቅደስ ድረስ 490 ዓመታት ደግሞ አሉ። ያ 490 ዓመታት የሚያካትተው፤ ከሰሎሞን በአሥራ አንደኛው ዓመቱ ከአደረገው መቀደስ ጀምሮ 420 ዓመታት፤ በምርኮኝነት ወቅት ቤተ መቅደሱ ምድረ በዳ ሆኖ የነበረባቸውን 70 ዓመታት በመጨመር 490 ዓመታት መሆናቸውን ነው። ሦስተኛው የአርጤክስስ አዋጅ ከዚያ 59 ዓመታት በኋላ፤ በ457 ዓ.ዓ.በ. መጣ፤ እርሱም ለእግዚአብሔር ሕዝብ “የተቈረጡ” (የተወሰኑ፤ ዳንኤል 9፡24) 490 ዓመታት መጀመሪያን ያመለክታል፤ እነዚህም በ34 ዓ.ም. በእስጢፋኖስ መውገር ላይ ተፈጻሙ። እርግጥ ነው፤ በ1097 ዓ.ዓ.በ. እግዚአብሔርንና የትንቢትን መንፈስ በመጥላት ከተመሠረተው ዓመፅ የሚጀምረውና እስጢፋኖስ ክርስቶስን በእግዚአብሔር ቀኝ ቆሞ ባየበት ጊዜ የሚያበቃው በዚህ ትንቢታዊ መስመር ውስጥ ሌሎች ብዙ ጥልቅ የሆኑ የዘመን ቅደም ተከተል ምስክሮች አሉ። በዚህ ምስክርነት ውስጥ የኢዮስያስን ትንቢታዊ መንኮራኩር እናገኛለን።

እኔ “መሠረታዊ ክህደት” እላለሁ፤ ምክንያቱም የመስመሩ መጀመሪያ እስራኤል ዓለማዊ ንጉሥ ለመኖራቸው በፈለጉ ጊዜ እግዚአብሔርን እንደ ንጉሣቸው የናቁበትን ጊዜ ያመለክታል፤ በዚህም የእስራኤል ሰብዓዊ ንግሥና መሠረት ተመሠረተ። ይህንንም ስለ ኢዮስያስ መንኲራኩር እጽፋለሁ፤ ትርጉሙ “የእግዚአብሔር መሠረት” ማለት ሲሆን፤ ይህም የእግዚአብሔር ሕዝብ መሠረትንም ሆነ መሠረታዊ ክህደታቸውንም የሚወክል ምልክት ነው።

ሰሎሞን በሞተ ጊዜ አሥራ ሁለቱ ነገዶች ወደ ሰሜንና ደቡብ በተከፈሉ ጊዜ፤ ኢዮሮብዓም የሐሰተኛውን የአምልኮ ሥርዓት መቀደሱ በታዛዥ ያልሆነው ነቢይ ተገሥጦ ነበር፤ ያ ተግሣጽም ኢዮስያስ ተብሎ ስሙ የሚጠራ የሚመጣ ንጉሥ ትንቢትን ይዞ ነበር። በኢዮሮብዓምና በሰሜኑ አሥሩ ነገዶች መሠረታዊ ክድዓት ጊዜ፤ በ622 ዓ.ዓ. በታላቁ ፋሲካ የታወቀው የኢዮስያስ ትንቢትና የእርሱ ተሐድሶ አስቀድሞ ተነግሮ ነበር። ያ ተሐድሶ የመጣው የሙሴ ጽሑፎች በመገኘታቸውና በቀጣይ ክድዓታቸው ምክንያት በእግዚአብሔር ሕዝብ ላይ ፍርድ በመነገሩ ነበር። ከሙሴ ጽሑፎች የተወሰዱት ቃላት ለንጉሥ ኢዮስያስ በተነበቡ ጊዜ፤ በብሉይ ኪዳን ታሪክ ውስጥ ከሁሉ የሚበልጥ ተሐድሶ አመጡ። ወደፊት ኢዮስያስ ተብሎ ስሙ የሚጠራ ሕፃን እንዲወለድ የሚናገረው ትንቢት፤ በታዛዥ ያልሆነው ነቢይ በንጉሥ ኢዮሮብዓም ላይ የተሰነዘረውን በመሠረታዊው ክድዓት ላይ የተቃጠለ ትንቢታዊ ኮነኔም አካትቶ ነበር።

ዳንኤል እንደሚጠራው የሙሴ እርግማን፤ የዘሌዋውያን ሃያ ስድስት “ሰባት ጊዜያት” ነው፤ እርሱም የአድሼንቲዝም መሠረታዊ እውነቶች ምልክት የሆነው የዊልያም ሚሊር መሠረታዊ ግኝት ሆነ። እ.ኤ.አ. በ1840 ኦገስት 11 የሚሊር መልእክት የተጎለበተው፤ በ1838 እና 1840 በ“ኢዮስያስ” ሊች ሥራ አማካኝነት ነበር። በ1863 እነዚያ መሠረቶች ወደ ጎን ተተዉ፤ እና “ሰባት ጊዜያት” የፊላደልፊያ ሚሊራውያን መሠረታዊ እውነቶች ምልክት ብቻ ሳይሆን፤ ደግሞ የላኦዲቅያ ሚሊሪዝም በመሠረቶቹ ላይ ያደረገው ዓመፅ ምልክት ሆነ። የመጀመሪያውና የሁለተኛው መላእክት ሚሊራውያን ታሪክ፤ በአንድ መቶ አርባ አራት ሺህ ታሪክ ውስጥ ቃል በቃል እንደገና የሚደገም የ“ኢዮስያስ” ምልክትነት ይዟል። የኢዮስያስ መንኲራኩር ወደ ንጉሥ ሳኦል ጥንቆላ ወደ ኋላ ይዘልቃል፤ ከዚያም እስከ በእሑድ ሕግ ጊዜ የላኦዲቅያ የሰባተኛ ቀን አድሼንቲስት ቤተ ክርስቲያን መተፋት ድረስ ይደርሳል። በሕዝቅኤል ያለው የኢዮስያስ መንኲራኩር፤ የአንድ መቶ አርባ አራት ሺህ ማተም ፍጻሜ እንደ ሆነ አሁን በመፈታት ሂደት ላይ ነው።

እነዚህን ነገሮች በሚቀጥለው ጽሑፍ እንቀጥላለን።